

PRZEWODNIK
programowo-dydaktyczny
nauczania religii

DZIECI PIĘCIOLETNIE

materiały edukacyjne

do programu nr AZ-0-01/10
i podręcznika nr AZ-03-01/10-RA-1/11

„Jesteśmy dziećmi Bożymi”

pod redakcją
ks. Stanisława Łabendowicza

RADOM 2013

Przewodniczący redakcji: ks. Stanisław Łabendowicz

Zespół redakcji: Katarzyna Kosmala, Ewa Świtka, Anna Wolszczak,
Aneta Wawer, Aneta Wrzesień

Redakcja techniczna: Damian Chrzanowski, Anna Grzywacz

Skład i łamanie: Damian Chrzanowski

**DECYZJA O ZATWIERDZENIU PODRĘCZNIKA DO NAUCZANIA RELIGII
DLA CAŁEJ POLSKI**

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika
nr AZ-03-01/10-RA-1/11, zgodnego z programem nauczania nr AZ-0-01/10.

Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski
Bp Marek Mendyk

Warszawa, 14 listopada 2011 r.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński, dr Elżbieta Dziwosz

Imprimatur: Kuria Diecezji Radomskiej w Radomiu
Bp Henryk Tomasik, Biskup Radomski
Ks. dr Jarosław Wojtkun, Cenzor
Ks. prof. KUL dr hab. Sławomir Fundowicz, Kanclerz Kurii
L.dz. 895/11, Radom, 14 lipca 2011 r.

ISBN 978-83-257-0424-7

© Copyright by ks. Stanisław Łabendowicz, Radom 2013

Wydanie II

Informacja: Wydział Katechetyczny Kurii Diecezji Radomskiej
26-600 Radom, ul. Malczewskiego 1; tel./fax: 48 340 62 38, tel.: 48 340 62 39

Kolportaż: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4; tel.: 15 644 04 00; fax: 15 832 77 87

Druk i oprawa: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4,
tel. (15) 644 04 00, fax (15) 832 77 87,
e-mail: marketing@wds.pl, http://www.wds.pl

SPIS TREŚCI

Wyjaśnienie terminów	5
Program nauczania religii	9
Plan dydaktyczny edukacji religijnej	25

WYJAŚNIENIE TERMINÓW

Drodzy Katecheci

Przekazujemy Wam *Przewodnik programowo-dydaktyczny nauczania religii* w zakresie katechezy przedszkolnej dla pięciolatek i materiałów katechetycznych pt. *Jesteśmy dziećmi Bożymi*, pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza. Zawiera on niezbędne pomoce katechetyczne przydatne w organizacji własnego warsztatu pracy katechety.

W zestawie przewodnika edukacji religijnej w zakresie katechezy przedszkolnej dla pięciolatek znajdują się:

- Program nauczania religii,
- Plan dydaktyczny edukacji religijnej.

Przewodnik programowo-dydaktyczny nauczania religii został przygotowany ściśle do poradnika metodycznego i podręcznika ucznia do nauczania religii dzieci pięcioletnich pt. *Jesteśmy dziećmi Bożymi* (nr AZ-03-01/10-RA-1/11), opracowanych na podstawie Programu nauczania religii dla przedszkola zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski (nr AZ-0-01/10)¹. Terminologia uwzględnia standardy przedszkolne etapu edukacyjnego oraz wytyczne zawarte w katechetycznych dokumentach Kościoła.

I. Program nauczania religii

Program nauczania religii w przedszkolu w części dotyczącej pięciolatek, zawiera cele katechetyczne, treści i wymagania rozpisane na poszczególne grupy tematyczne, wskazania do realizacji programu, zamierzone osiągnięcia, współpracę środowisk katechetycznych, parafii i rodziny oraz korelację nauczania religii z wychowaniem przedszkolnym.

¹ Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010.

Cele katechetyczne określają, czemu ma służyć nauczanie i wychowanie religijne w środowisku szkolnym z uwzględnieniem współpracy rodziny i parafii.

Treści określają niezbędne informacje, jakie powinien zawierać program nauczania religii, aby zrealizować cele katechetyczne, które zawierają poszczególne katechezy.

Wymagania określają wiadomości i umiejętności ucznia, by zrealizować cele katechetyczne.

Osiągnięcia lub inaczej kompetencje, które powinien nabyć uczeń podczas określonej jednostki katechetycznej, stanowią pewien ideał, do którego winien dążyć katecheta i uczeń, a dotyczą: *wiadomości i umiejętności*. Osiągnięcia zamieszczone w *Programie nauczania religii* opisują wiadomości i umiejętności ucznia, które są wynikiem podjęcia przez katechetę i przedmiot nauczania konkretnych zadań oraz przekazania treści po to, by zrealizować cele katechetyczne nauki religii. *Podstawa programowa* nie określa osiągnięć ani w katechezie przedszkolnej, ani w młodszym wieku szkolnym ze względu na szczególną potrzebę indywidualnego traktowania dziecka na tych etapach katechizacji.

Współpraca środowisk katechetycznych ukazuje potrzebę integralnego oddziaływania wychowawczego i wskazuje na płaszczyzny oraz pola współpracy. Treści przekazywane na katechezie są przeżywane i interioryzowane we wspólnocie wiary, jaką jest rodzina i parafia. Nieodzowna jest współpraca rodziny i parafii w przygotowaniu uczniów do sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego.

II. PLAN DYDAKTYCZNY EDUKACJI RELIGIJNEJ

Zawiera ujęcie tabelaryczne *Programu nauczania religii* dla przedszkola do podręcznika metodycznego do nauczania religii dla pięcioletków pt. *Jesteśmy dziećmi Bożymi* (nr AZ-03-01/10-RA-1/11), rozpisane na jednostki tematyczne, cele katechetyczne, treści, procedurę osiągnięcia celów, efekty i diagnozowanie osiągnięć uczniów.

Plan dydaktyczny edukacji religijnej zawiera opis sposobu realizacji celów i zadań zawartych w *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* i *Programie nauczania religii* z 2010 r.

oraz innych zadań, które wspomagają ich realizację; materiał związany z celami edukacyjnymi; procedury osiągania celów; opis przewidywanych osiągnięć oraz sposoby diagnozowania osiągnięć ucznia.

Cele edukacji religijnej określają, jakie efekty powinniśmy uzyskać w procesie nauczania – uczenia się;

treści odnoszą się do merytorycznej zawartości programu;

efekty określają, co uczeń powinien wiedzieć i umieć oraz w jakim kierunku wskazana jest zmiana jego postawy weryfikowana w procesie diagnozowania.

W procesie dydaktycznym nauczyciel dostosowuje przekaz wiedzy i kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do naturalnej aktywności dziecka.

Plan dydaktyczny edukacji religijnej dla pięcioletków został opracowany w następującym układzie:

1. Numer lekcji, temat.
2. Najważniejsze treści jednostki katechetycznej.
3. Cele ogólne danej jednostki lekcyjnej.
4. Procedury osiągania celów, czyli metody i formy pracy.
5. Efekty (wzorzec, punkt odniesienia w zakresie opanowania wiadomości, umiejętności).
6. Diagnozowanie osiągnięć dziecka.

Ks. Stanisław Łabendowicz

Radom, 16 lipca 2013 r.

KOCHAMY DOBREGO BOGA

Wprowadzenie w życie religijne.

Program nauczania religii dzieci w wieku przedszkolnym

Numer programu AZ-0-01/10

Wspieranie religijnego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym winno się charakteryzować towarzyszeniem mu w nabywaniu antropologicznych podstaw przyszłego autonomicznego życia wiarą (DOK 178). Właściwością tego typu działań wychowawczych powinny stawać się najpierw naturalne doświadczenia dziecka, umożliwiające pozytywny kontakt ze światem i ludźmi, które z czasem mogą przekształcać się w doświadczenia religijne. Doświadczenia te stanowią bowiem fundament stopniowej inicjacji w życie wiarą, której podmiotem ma być osoba Boga przyjaznego, zatroskanego o człowieka i o jego szczęśliwe życie. Dlatego w wychowaniu religijnym dzieci w wieku przedszkolnym ogromne znaczenie ma poprawna interpretacja codziennych doświadczeń dziecka wyrażona językiem prostym, zrozumiałym, pozbawionym zdrobnień i infantylizacji, a jednocześnie poprawnym teologicznie. Znaczącym celem wychowania religijnego dzieci w wieku przedszkolnym jest również wskazywanie na Boga jako Dawcę życia i Stwórcę świata. Dziecko w wieku przedszkolnym, odkrywając piękno otoczenia (co jest szczególnie ważne we współczesnym technicyzowanym świecie), potrzebuje poznać jego Dawcę – dobrego Boga, który chce, aby każdy człowiek cieszył się całym światem. Religijna interpretacja doświadczeń dziecka pomaga mu także w odkrywaniu swojego miejsca w świecie, w najbliższym środowisku i we wspólnocie eklezjalnej. Stąd bardzo ważne jest rozwijanie w dziecku przyjaznego odniesienia do ludzi. W tym kontekście niezbędne jest łączenie prawidłowego obrazu Boga z wymogiem traktowania innych ludzi z miłością zarówno w sytuacjach zabawy, zgody, jak i nieporozumień czy konfliktów.

W procesie wychowania inspirowanego wiarą należy wskazać dziecku na Boga obecnego, bliskiego, troszczącego się o człowieka, pełnego miłości do ludzi. Dziecko w wieku przedszkolnym potrzebuje odkrywać miłość Boga w kontaktach z bliskimi mu osobami: rodzicami, opiekunami, dziadkami, rodzeństwem, wychowawcami, katechetami.

W inicjowanych procesach wychowania w duchu wiary należy pomóc małemu dziecku, by umiało spotkać Boga w konkretnych wydarzeniach i ludziach ze swego otoczenia, a następnie wyraziło to doświadczenie przed Bogiem w modlitwie. Treści religijne winny być zatem związane ze stawianymi przez dziecko pytaniami, nawiązującymi do codziennych doświadczeń. Wówczas udzielane odpowiedzi będą naturalnym wyjaśnieniem zdobywanych doświadczeń i drogą do odkrywania, poznawania i ukochania Boga.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

I. Codzienne doświadczenia i ich interpretacja w świetle wiary. Dziecko doświadcza miłości Boga w codziennym życiu, wyjaśnia swoje przeżycia w świetle wiary, odkrywa piękno przyrody i otaczającego świata oraz Boga jako jego Dawcę, odkrywa też, kim jest Bóg i buduje Jego prawdziwy obraz.

II. Zainteresowanie tematyką religijną. Dziecko rozwija uzdolnienia oraz kształtuje czynności intelektualne potrzebne w codziennym życiu i dalszej edukacji religijnej poprzez poznanie pierwszych pojęć religijnych i kształtowanie mentalności wiary, a ponadto poznaje Pismo Święte jako słowo Boga.

III. Kontakt z Bogiem w modlitwie i liturgii. Dziecko poznaje istotę modlitwy, rozwija sposoby kontaktowania się z Bogiem; poznaje zwyczaje chrześcijańskie związane z obchodami roku liturgicznego.

IV. Postawa społeczno-moralna. Dziecko buduje podstawy systemu wartości oraz uczestniczy w procesie wychowania moralno-społecznego, poznaje chrześcijańskie pojęcia dobra i zła, odkrywa znaczenie przykazania miłości Boga i bliźniego oraz jego konsekwencje; nabywa i rozwija umiejętności społeczne niezbędne do życia w rodzinie, grupie rówieśniczej i kontaktach z dorosłymi; pogłębia swój związek ze wspólnotą Kościoła i odnajduje w niej swoje miejsce.

Grupa pięciolatek

JESTEŚMY DZIEĆMI BOŻYMI

U podstaw katechezy przedszkolnej znajduje się również proces chrześcijańskiego wtajemniczenia zapoczątkowany w sakramencie chrztu. Najpierw jednak potrzebne jest prowadzenie do osobowego kontaktu z Bogiem, zainicjowanego w domu rodzinnym. Kiedy dziecko doświadczy, kim jest Bóg, i pozna Go w oparciu o kontakt z dorosłymi oraz prawdy wiary, łatwiej przyjmie fakt, że Bóg zaprasza je do wspólnoty dzieci Bożych, kocha dziecko, a jednocześnie stawia przed nim określone wymagania.

Nowe treści religijne w nauczaniu religii dzieci przedszkolnych powinny być włączone w naturalny proces przeżywania, refleksji i poszukiwania odpowiedzi na pytania o otaczającym świecie, ludziach i Bogu. Pięciolatek doświadcza, że nie jest sam przed Bogiem, ale razem z innymi należy do wspólnoty dzieci Bożych (dział 1), stopniowo poznaje znaki religijne i Kościół jako szczególne miejsce spotkania z Bogiem (dział 2), poznaje lepiej, kim jest Bóg i Jego Syn – Jezus, bowiem Miłość Boga ujawnia się w wydarzeniach z życia Jezusa (dział 3), odkrywa, że razem z innymi, że jest uczniem Jezusa i stopniowo pragnie Go naśladować (dział 4), wraz z Jezusem i innymi dziećmi uczy się słuchać Boga i uwielbiać Go w codziennym życiu (dział 5).

1. Wspólnota dzieci Bożych

Cele katechetyczne

- Poznanie prawdy, że człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem na ziemi.
- Kształtowanie postawy radości i wdzięczności Bogu za Jego obecność.
- Formowanie postawy wdzięczności Bogu za dar życia.

- Odkrywanie prawdy o istnieniu świata widzialnego i niewidzialnego.

Treści

- Dziękujemy Panu Bogu za wszystko, czym nas obdarzył.
- Człowiek najdoskonalszym stworzeniem na ziemi. Człowiek różni się od świata roślin i zwierząt, ponieważ jest stworzony na podobieństwo Boże.
- Pan Bóg kocha każdego człowieka i pragnie, aby ludzie obdarzali się miłością.
- Chrzest jako wydarzenie wprowadzające człowieka do wspólnoty dzieci Bożych.

Wymagania

Dziecko:

- wyjaśnia, dlaczego człowiek powinien troszczyć się o świat przyrody,
- wyjaśnia swoimi słowami, dlaczego człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem na ziemi,
- pamięta, że życie i zdrowie są darami otrzymanymi od Boga,
- rozróżnia między dziełami człowieka a darami Boga,
- wyjaśnia swoimi słowami, dlaczego chrzest jest tak ważnym wydarzeniem w życiu człowieka, które czyni człowieka dzieckiem Bożym,
- dziękuje Bogu w modlitwie za wszystkie otrzymane dary.

2. Rodzina dzieci Bożych spotyka się z Bogiem i szanuje znaki religijne

Cele katechetyczne

- Kształtowanie postawy szacunku wobec podstawowych znaków religijnych.
- Budzenie potrzeby modlitewnego kontaktu z Bogiem.
- Poznanie prawdy o tym, że Bóg mówi do ludzi poprzez Pismo Święte.

- Poznanie prawdy, że rodzina dzieci Bożych spotyka się z Bogiem w Kościele.
- Formowanie postawy ucznia Jezusa.

Treści

- W rodzinie modlimy się i szanujemy znaki Pana Boga (krzyż, Pismo Święte, różaniec, obrazy i figury religijne).
- Pan Bóg dał człowiekowi Pismo Święte i mówi do nas poprzez słowa Pisma Świętego. Człowiek z uwagą i szacunkiem słucha Słowa Bożego
- Wszyscy ochrzczeni jako rodzina dzieci Bożych. Rodzina dzieci Bożych spotyka się z Panem Bogiem podczas Mszy Świętej. Niedziela wyjątkowym dniem w życiu rodziny dzieci Bożych. Święci należą do rodziny dzieci Bożych. Bóg chce, aby każdy człowiek został świętym. Mamy swoich patronów.
- Świat widziany i świat niewidzialny (anioł stróż, aniołowie). Aniołowie czuwają nad ludźmi.

Wymagania

Dziecko:

- rozpoznaje podstawowe znaki religijne (krzyż, Pismo Święte, różaniec, obrazy i figury religijne),
- pamięta i wyjaśnia swoimi słowami symbolikę krzyża jako znaku miłości Jezusa,
- pamięta, do czego służy różaniec,
- szanuje Pismo Święte i znaki religijne,
- rozróżnia niedzielę wśród pozostałych dni tygodnia,
- wyjaśnia, kim jest patron w życiu chrześcijanina,
- charakteryzuje swoimi słowami, kogo nazywamy świętym,
- pamięta, że aniołowie czuwają nad ludźmi,
- włącza się w modlitwę „Aniele Boży”,
- wyjaśnia swoimi słowami, dlaczego w kościele trzeba zachowywać się godnie i z szacunkiem,
- opowiada o poznanych prostych tekstach biblijnych,
- potrafi wykonać podstawowe znaki czynione podczas Mszy Świętej.

3. Bóg dał nam Jezusa

Cele katechetyczne

- Poznanie podstawowych tekstów biblijnych dotyczących zwiastowania, narodzenia Jezusa i Jego życia na ziemi.
- Przygotowywanie do przeżycia świąt Bożego Narodzenia.
- Budzenie radości z powodu narodzin Jezusa i Jego życia.
- Formowanie postawy wdzięczności Bogu za Jezusa.
- Kształtowanie obrazu Boga w oparciu o wybrane teksty biblijne.

Treści

- Pan Bóg wybiera Maryję na Matkę Jezusa.
- Przygotowujemy się na Boże Narodzenie. Pasterze i królowie oddają pokłon Jezusowi. Dziękujemy Jezusowi za Jego przyjście do nas. Poznajemy wydarzenia z dzieciństwa Jezusa (znalezienie w świątyni).
- Pan Jezus mówi do nas i czyni wspaniałe rzeczy (uzdrowienia, wskreszenia, uciszenie burzy, rozmnożenie chleba). Dziękujemy Panu Jezusowi za znaki i cuda, które czynił.

Wymagania

Dziecko:

- samodzielnie wymienia osoby należące do rodziny Jezusa,
- wyjaśnia pojęcia: wigilia, opłatek, kolęda,
- pamięta, że podczas wieczerzy wigilijnej dzielimy się opłatkiem, składamy życzenia i czytamy fragment Pisma Świętego, pamięta, że Adwent jest przygotowaniem na przyjście Jezusa, wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do świąt Bożego Narodzenia,
- opowiada swoimi słowami poznane historie biblijne: o narodzeniu Jezusa, znalezieniu w świątyni, uzdrowieniu, uciszeniu burzy,
- dziękuje Jezusowi za Jego życie, słowa, znaki i cuda,
- opowiada o treści ilustracji religijnych.

4. Jesteśmy uczniami Jezusa i chcemy Go naśladować

Cele katechetyczne

- Wychowanie do umiejętności dzielenia się z innymi i troski o słabych, chorych, cierpiących.
- Kształtowanie umiejętności uwielbienia, dziękczynienia, prośby i przepraszania Boga.
- Kształtowanie postawy ucznia Jezusa, który naśladuje swojego Mistrza w miłości i dobroci.
- Poznanie prawdy, że Jezus teraz też szuka i powołuje swoich uczniów.
- Poznanie prawdy, że pomagając innym, sprawia się radość ludziom i Jezusowi.
- Wychowanie do wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka.

Treści

- Pan Jezus powoływał uczniów podczas życia na ziemi i nadal ich powołuje. Jesteśmy uczniami Pana Jezusa. Uczniowie Pana Jezusa wypełniają swoje obowiązki w domu i chwalą Boga zabawą i nauką. Uczniowie Pana Jezusa dbają o miłość w rodzinie, w przedszkolu, na podwórku.
- Pan Jezus naszym przyjacielem.

Wymagania

Dziecko:

- pamięta, że Jezus chce, aby ludzie byli Jego uczniami,
- wyjaśnia, dlaczego Jezus posłał swoich uczniów na cały świat,
- wyjaśnia, w jaki sposób zachowuje się uczeń Jezusa,
- wyraża modlitwą wdzięczność Jezusowi za to, że może być Jego uczniem,
- stara się być uczniem Jezusa we wszystkich sytuacjach codziennego życia,
- wyjaśnia, że Bóg oczekuje, aby ludzie wspierali się i pomagali sobie wzajemnie,
- podaje przykłady działania na rzecz wspólnoty,
- wyjaśnia, dlaczego Jezus troszczy się o chorych, cierpiących i potrzebujących,

- szanuje starszych, biednych, chorych i cierpiących, ponieważ ukochał ich Jezus,
- współdziała z rówieśnikami podczas zabawy i nauki oraz pomaga dzieciom i dorosłym na miarę swoich możliwości,
- rozróżnia przykłady zachowania godnego i niegodnego ucznia Jezusa,
- w codziennych sytuacjach stara się zachowywać zgodnie z zasadami odpowiednimi dla ucznia Jezusa.

5. Razem z Panem Jezusem słuchamy Boga Ojca i uwielbiamy Go

Cele katechetyczne

- Kształtowanie postawy świętowania niedzieli i chrześcijańskiego przeżywania roku liturgicznego.
- Stopniowe wprowadzanie dziecka w wydarzenia z życia Jezusa (rok liturgiczny).
- Uświadamianie prawdy, że Jezus żyje i jest obecny wśród nas.
- Przygotowanie do świętowania świąt paschalnych.
- Formowanie postawy modlitewnej.
- Zachęcanie do codziennego włączania się w misyjne dzieło Kościoła.
- Kształtowanie postawy radości z przeżywania z Jezusem wolnego czasu.

Treści

- Wielbimy Pana Jezusa (Niedziela Palmowa). Pan Jezus cierpi i umiera z miłości do ludzi (wydarzenia Wielkiego Czwartku i Wielkiego Piątku). Przeżywamy radość zmartwychwstania Jezusa.
- Spotykamy się z Panem Jezusem podczas Mszy Świętej.
- Modlimy się z Maryją, Matką Jezusa. Oczekujemy na Ducha Świętego.
- Dziękujemy Bogu za naszych rodziców.
- Uwielbiamy Pana Jezusa w Chlebie eucharystycznym.
- Żyjemy zgodnie ze słowami Pana Jezusa.
- Zapoznajemy się z pracą misjonarzy.

Wymagania

Dziecko:

- pamięta, że Jezus z miłości został z nami na zawsze w Eucharystii,
- pamięta, że podczas Mszy Świętej mówi do nas Jezus,
- podaje nazwę uroczystej procesji, podczas której Jezus odwiedza nasze wsie i miasta,
- wyjaśnia swoimi słowami, kim jest misjonarz,
- wyjaśnia, w jaki sposób można pomóc misjonarzom Jezusa,
- pamięta, że Maryja jest Matką Jezusa i naszą Matką,
- rozpoznaje wśród różnych wypowiedzianych tekstów modlitwę: *Ojcze Nasz* i *Zdrowaś Maryjo*,
- wyjaśnia swoimi słowami podstawowe pojęcia religijne: Bóg Ojciec, Jezus, Duch Święty, Kościół, Maryja, święci, modlitwa,
- włącza się z innymi w śpiew prostych pieśni liturgicznych,
- wyjaśnia swoimi słowami, dlaczego dziecko Boże potrzebuje się modlić,
- potrafi dziękować Bogu, uwielbiać Go, przepraszać i prosić swoimi słowami lub prostymi formułami.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU

Dziecko pięcioletnie charakteryzuje się naturalną ciekawością, spontanicznością, chęcią odkrywania i poznawania, stąd potrafi wnikliwie obserwować i zadawać wiele pytań. Warto oprzeć się na tendencjach rozwojowych dziecka pięcioletniego i umiejętnie wprowadzać treści religijne poprzez tworzenie możliwości zadawania pytań, obserwacji, zajęć praktycznych, ćwiczeń dramowych, muzycznych, plastycznych.

Warto także podjąć stałą współpracę z nauczycielami przedszkola, co umożliwi lepszą pracę z dziećmi oraz synchronizację i ubogacenie przekazywanych treści. Przede wszystkim należy zaprosić rodziców do ścisłej współpracy w nauczaniu religii ich dzieci, gdyż bez rodziców nie jest możliwe owocne wychowanie religijne dzieci w przedszkolu. Trzeba zadbać o stworzenie w przedszkolu atmosfery życzliwości, troski i bezpieczeństwa, a równocześnie o stopniowe włączanie do niej elementów religijnych. Jest to o tyle ważne, że współczesna rodzina coraz rzadziej realizuje funkcję emocjonalną, socjalizacyjno-wychowawczą i religijną. Dziecko, aby nawiązać kontakt z Bogiem, oczekuje realizacji potrzeby bezpieczeństwa, życzliwości, troski i odkrycia, że dorośli również odwołują się do Kogoś, kto jest ponad nimi i Kto jest od nich ważniejszy. Dlatego duże znaczenie ma umiejętne wychowanie modlitewne, biblijne i liturgiczne. Pomocą mogą być proste metody ułatwiające dziecku otwieranie się na Boga, zwracanie do Niego w modlitwie, podejmowanie dialogu z innymi i z Bogiem, poznawanie zwyczajów chrześcijańskich związanych z obchodami roku liturgicznego, nabywanie pierwszych pojęć religijnych.

Uznając ważność zabawy i aktywności w rozwoju dzieci kilkuletnich, warto zastosować się o zastosowanie między innymi metod integracyjnych, plastycznych, konstrukcyjnych, muzycznych, dyskusyjnych, dramowych, teatralnych, gier i zabaw dydaktycznych, a także prostych metod biblijnych i liturgicznych. Nauczanie religii dzieci pięcioletnich musi postawić w centrum swojego przepowiadania Osobę Jezusa. Ważne, aby dzieci mogły poznać Jezusa jako dorosłego człowieka,

a nie tylko Dzieciątko Jezus, ponieważ tylko dojrzały człowiek gwarantuje im pewność i bezpieczeństwo. Najwłaściwszym sposobem jest ukazywanie Jezusa poprzez opowiadania z Ewangelii, których głównym celem było rozbudzenie wiary w Syna Bożego. Trzeba jednak zadbać o odpowiedni dobór tekstów charakteryzujących się prostotą i przejrzystą konstrukcją, aby dziecko stopniowo odkrywało, że Jezus jest nie tylko człowiekiem, ale Synem Boga, który jest zawsze z nami i chciał współpracować w Jego dziele.

KORELACJA NAUCZANIA RELIGII Z WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM

- Prawidłowa i pełna realizacja zadań i funkcji wychowania przedszkolnego jest możliwa tylko we współpracy z podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, z rodziną. Jednak proces wychowania ogólnego podejmowany w środowisku rodzinnym domaga się rozszerzenia i dopełnienia przez środowisko przedszkolne. Wartości, zasady i normy współżycia funkcjonujące w rodzinie winny być podejmowane i respektowane w środowisku przedszkolnym. Dzięki temu dziecko łatwiej uczy się zasad i norm współżycia oraz tworzy swój system wartości.

- Szczególną troską rodzice winni objąć przedszkola o charakterze katolickim, które mają szansę skuteczniej oddziaływać na swoich wychowanków. W przedszkolu katolickim nie tylko nauczają się religii, ale cały jego charakter, relacje między wychowankami i nauczycielami przedszkola, atmosfera i działania, są nasycone religijnością.

- Wielu polskich rodziców posyła swoje dzieci do przedszkoli. Dzieci, które pochodzą z odmiennych kulturowo i religijnie rodzin, wnoszą różne przyzwyczajenia, obyczaje, odmienny stosunek do wartości religijnych, różne sposoby wypowiadania się o Bogu. Nauczanie religii w przedszkolu ma szansę uzupełniać oddziaływanie wychowawcze domu rodzinnego, wspierać, pobudzać rozwój dziecka, wzmacniać jego uzdolnienia oraz tworzyć w dziecku nowe możliwości i uzdolnienia.

WSPÓŁPRACA ŚRODOWISK WYCHOWAWCZYCH

- Podstawą współpracy może być wspólne opracowanie programu wychowawczego, a następnie określenie form i sposobów i warunków współpracy z rodzicami. Dziecko ma prawo do wychowania, które będzie zgodne z wartościami uznanymi przez jego rodziców, a program wychowawczy przedszkolna musi być oparty o pełne rozumienie człowieka, jego rozwoju psychofizycznego i religijnego. Pierwszą płaszczyzną współpracy rodziny i przedszkola jest określenie wartości, które decydować będą o charakterze wychowania. W naszej polskiej rzeczywistości większość rodzin i dzieci wzrasta w kulturze chrześcijańskiej. Wartości wywodzące się z tej kultury powinny być zawarte w programach przedszkolnych.

- Rodzice powinni również wiedzieć, jaką funkcję wobec nich pełni przedszkole. Zakres funkcji przedszkola winien być nastawiony wyłącznie na współpracę, współdziałanie rodziców, wychowawców i dzieci, co daje szansę wartościowego, pełnoprawnego udziału rodziców w organizowaniu warunków działania dzieci w przedszkolu. U podstaw współpracy nauczycieli przedszkola i katechetów z rodzicami znajduje się poprawna komunikacja i prawidłowe określenie potrzeb, oczekiwań, możliwości i ograniczeń. Katecheci winni wyraźnie pokazać rodzicom, że w trosce o pełny i wszechstronny rozwój dziecka (w tym rozwój moralny i religijny) zależy im na dobrej współpracy. Bardzo ważne jest podanie jasnych, konkretnych celów i propozycji współdziałania, które co pewien czas należy podawać ewaluacji. Realizacja celów wymaga wspólnego działania wszystkich osób odpowiedzialnych za proces wychowawczy, którzy wymieniają swoje doświadczenia, wzajemnie sobie pomagają, udzielają sobie psychologicznego wsparcia, cieszą się sukcesami i osiągnięciami.

Sam przekaz wiedzy religijnej, pozbawiony odniesienia do świata dziecięcych przeżyć, ma małą wartość wychowawczą i katechetyczną. Katecheza małego dziecka podejmowana w rodzinie, przedszkolu i parafii winna przede wszystkim umożliwiać mu stopniowe otwarcie się na Boga, a następnie zapewnić poprawne kształtowanie obrazu Boga, dostrzeżenie Boga w otaczającym świecie, w życiowych doświadczeniach, wydarzeniach, słuchanie orędzia Bożego zwróconego do człowieka, poprawne rozumienie znaków i symboli religijnych, pozytywne nastawienie do ludzi, chrześcijańską interpretację codziennych wydarzeń, wychowanie modlitewne oraz formację liturgiczną, społeczną i moralną.

Obok wiadomości potrzebna jest jeszcze umiejętność łączenia ich z życiem w konkretnych sytuacjach. W wychowaniu podstawą są nie tylko umiejętności wychowawcze, ale sam człowiek jako wychowawca, a więc kim on jest, jaka jest jego osobowość, jakie świadectwo daje własnym życiem. Dlatego wychowanie religijne dziecka w wieku przedszkolnym musi dokonywać się z uwzględnieniem bliskiej współpracy podstawowych środowisk wychowawczych, które stawiają przed dzieckiem podobne wymagania i konsekwentnie respektują te same zasady.

Rodzina

1. Proces wychowania religijnego dzieci w wieku przedszkolnym bazuje głównie na osobowości i dojrzałości religijnej rodziców, opiekunów, dziadków, rodziców chrzestnych i osób najbliższych dziecku w wieku przedszkolnym. Doświadczenie dziecka powstałe w kontakcie z otaczającymi je osobami, a szczególnie mającymi znaczenie emocjonalne dla dziecka, w dużym stopniu wpływa na jego rozwój religijny, dlatego należy uświadamiać rodzicom, opiekunom, dziadkom, rodzicom chrzestnym, że dziecko potrzebuje przejawów bliskości, miłości i przyjaźni ludzi, aby odkryć, że Bóg objawia im swoją miłość i przyjaźń. W oparciu o doświadczenie miłości kształtuje się w świadomości dziecka prawidłowy obraz Boga. Dodatkowo dziecko wymaga przejawów religijnego życia dorosłych, ich modlitwy, uczestnictwa w liturgii i innych form praktyk religijnych.

2. Współpraca z rodzicami winna zmierzać także do uświadamiania im, że dziecko – poza innymi zakresami ich postaw – identyfikuje się także z ich postawami religijnymi i je naśladuje. Zasada ta ma zastosowanie przede wszystkim w przejmowaniu od rodziców konkretnych praktyk religijnych. Poprzez te zdolności dziecko uczestniczy w religijności dorosłych. Trzeba jednak pamiętać, że procesy te tylko na stosunkowo krótki czas mogą dostarczać dziecku wystarczających argumentów do prowadzenia i rozwijania życia religijnego. Stąd też już na etapie wieku przedszkolnego niezbędne jest wspieranie go w stopniowym nabywaniu zdolności dochodzenia do religijności autonomicznej.

3. Rodzice, którzy zazwyczaj stanowią dla dziecka w wieku przedszkolnym największy autorytet, winni podejmować świadome działania umożliwiające dziecku odkrywanie Boga jako autentycznego obrońcy człowieka. Wyrazem Jego troski o dobro ludzi są między innymi przykazania, spośród których najważniejsze jest przykazanie miłości. W procesach wychowywania małego dziecka inspirowanego wiarą ważne jest zatem, aby ten aspekt był stopniowo dziecku przybliżany, a wraz z nim związek człowieka z Bogiem, którego wyrazem był chrzest. Chrzest też winien stanowić, w przypadku wychowywania religijnego, już w wieku przedszkolnym ważny punkt odniesienia dla całej religijności dziecka.

Parafia

1. Katecheza realizowana w przedszkolu domaga się dopełnienia w kontakcie z parafią, inaczej łatwo może zagubić swoje chrystocentryczne i eklezjalne ukierunkowanie. Wychowując przedszkolaka do odkrywania tajemnicy Boga i zjednoczenia z Chrystusem, winna budzić cześć dla dobrego Boga jako Dawcy wszelkiego dobra, uczyć okazywania Mu wdzięczności, dziękczynienia, czci i posłuszeństwa, pomagać w spotkaniu z Nim w modlitwie, liturgii i wspólnocie Kościoła. W liturgii i we wspólnocie wierzących Chrystus jest realnie obecny, dlatego wszelkie działania katechezy przedszkolnej winny prowadzić do odsłaniania przed dzieckiem niedostrzegalnej zmysłami rzeczywistości, którą wierzący świętują w sprawowanej liturgii. Przeżywanie roku liturgicznego w rodzinie i przedszkolu ma prowadzić do spotkania z Chrystusem we Mszy Świętej.

2. Obecność dzieci w wieku przedszkolnym we wspólnocie eklezjalnej nie może ograniczać się do ich biernego udziału w nabożeństwach lub Mszach Świętych. Dzieci w wieku przedszkolnym, oprócz możliwości obserwacji dorosłych uczestniczących w liturgii Kościoła, winny stopniowo w miarę możliwości włączać się aktywnie w udział w liturgii. Wymaga to przede wszystkim organizacji Mszy Świętych i nabożeństw dla rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym. Ważne, aby dzieci mogły obserwować czynności liturgiczne wykonywane przez kapłana, jak również aktywnie włączać się w poszczególne części Mszy Świętej i nabożeństw. Duże znaczenie będzie miała homilia skierowana do rodzin z dziećmi, która, w przypadku braku katechezy organizowanej odrębnie w parafii, może stanowić jej podstawową formę.

3. Dzieci w wieku przedszkolnym, stawiające wiele pytań w związku z poznawaną rzeczywistością liturgiczną, powinny uzyskać na nie odpowiedź nie tylko od najbliższych, ale również od duszpasterzy. Trzeba jednak uważać, aby wyjaśnienia nie zdominowały liturgii z udziałem dzieci, ale by dzieci w wieku przedszkolnym razem z innymi wierzącymi od początku uczestniczyły w oddawaniu czci Bogu, w wielbieniu Go czy też dziękowaniu za otrzymane od Niego dary.

4. Katecheza dzieci w wieku przedszkolnym w niektórych regionach Polski może być związana z przygotowaniem do wczesnej Komunii Świętej.

Tematyka spotkań z rodzicami (katecheza rodziców)

- Wychowanie religijne w rodzinie – dar i zadanie.
- Kim jest Bóg? Co mówi nam o Sobie?
- Atmosfera domu rodzinnego.
- Codzienne doświadczenia i ich religijna interpretacja.
- Kształtowanie obrazu Boga.
- Wychowanie modlitewne.
- Przeżywanie roku liturgicznego.
- Wprowadzenie do liturgii Kościoła.
- Wychowanie do wyboru życiowego powołania.
- Wychowanie społeczno-moralne.

PLAN DYDAKTYCZNY EDUKACJI RELIGIJNEJ

z katechezy w zakresie dzieci pięcioletnich

do programu nr AZ-0-01/10

i podręcznika nr AZ-03-01/10-RA-1/11

„Jesteśmy dziećmi Bożymi”

pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
I. WSPÓLNOTA DZIECI BOŻYCH			
1.	Katecheza spotkaniem z Panem Bogiem	Katecheza – spotkanie z Panem Bogiem i lepsze Jego poznanie.	Ukazanie, że katecheza jest spotkaniem z Panem Bogiem i poznawaniem Go. Kształtowanie umiejętności słuchania Pana Boga.
2.	Pan Bóg jest z nami	Postawa miłości wobec Boga obecnego wśród ludzi.	Ukazanie prawdy, że Pan Bóg jest zawsze obecny wśród nas. Kształtowanie postawy miłości wobec Boga.
3.	Cały świat jest darem Pana Boga	Bóg Stwórcą świata. Wdzięczności Bogu za dar, jakim jest piękny świat.	Ukazanie prawdy, że Pan Bóg stworzył świat. Kształtowanie postawy miłości i wdzięczności wobec Stwórcy.
4.	Pan Bóg kocha każdego człowieka	Pan Bóg najlepszym Ojcem, kochającym każdego człowieka.	Poznanie prawdy, że Bóg kocha każdego człowieka. Kształtowanie postawy wdzięczności Panu Bogu za Jego miłość do każdego człowieka.
5.	Pan Bóg dał nam mamę i tatę	Postawa szacunku wobec Boga i rodziców.	Ukazanie prawdy, że Bóg daje nam rodziców – mamę i tatę. Kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Zabawa „Spotkanie”, pokaz, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, rozmowa kierowana, śpiew, techniki multimedialne.	– podaje, że podczas katechezy obecny jest Pan Bóg, – przytacza pozdrowienie chrześcijańskie, – używa poprawnie terminu „katecheza”, – objaśnia, czym jest katecheza, – stwierdza, że katecheza jest spotkaniem z Panem Bogiem i poznawaniem Go.	Postawa podczas rozmowy kierowanej. Analiza ilustracji.
Śpiew (z gestami), zabawa „Zgadnij”, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, techniki plastyczne, techniki multimedialne.	– podaje, że Pan Bóg jest miłością, – wyjaśnia, kiedy Pan Bóg jest obecny wśród nas, – wybiera sposób okazywania Bogu miłości.	Ocena aktywności na zajęciach.
Śpiew (z gestami), techniki multimedialne, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, opowiadanie, ekspozycja, techniki plastyczne, gra dydaktyczna – przyporządkowanie ilustracji.	– nazywa Boga Stwórcą, – podaje, kto stworzył świat, – wymienia to, co Bóg stworzył, – wyjaśnia, co znaczy słowo „stworzyć”, – wybiera sposób okazywania wdzięczności Bogu za dzieło stworzenia.	Zaangażowanie podczas rozmowy kierowanej. Postawa podczas czytania Pisma Świętego i realizacji zadania na zajęciach. Udział w śpiewie.
Śpiew (z gestami), techniki multimedialne, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, techniki plastyczne.	– podaje, że Bóg powołał człowieka do istnienia z miłości, – wyjaśnia, dlaczego człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem Bożym, – wybiera sposób okazania wdzięczności Bogu za dar życia i miłość do każdego człowieka.	Zachowanie podczas czytania Pisma Świętego. Obserwacja podczas wykonywania pracy plastycznej.
Śpiew (z gestami), rozmowa kierowana, ekspozycja, zabawa „Zgadnij”, pantomima, analiza tekstu biblijnego, techniki plastyczne, techniki multimedialne.	– podaje sposoby okazywania miłości rodzicom, – wyjaśnia, co to znaczy szanować rodziców, – proponuje sposoby okazywania rodzicom wdzięczności za ich troskę.	Zaangażowanie podczas omawiania prezentowanych ilustracji.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
6.	W rodzinie obdarzamy się miłością	Miłość w rodzinie darem i przejawem miłości Boga.	Kształtowanie postawy szacunku i miłości względem najbliższych. Ukazanie potrzeby obdarzania się wzajemnie miłością w rodzinie.
7.	Chrzest wprowadza do wspólnoty dzieci Bożych	Chrzest włączeniem do Rodziny Bożej – Kościoła.	Ukazanie prawdy, że od chrztu jesteśmy dziećmi Bożymi i należymy do Rodziny Bożej, czyli Kościoła. Kształtowanie postawy radości i wdzięczności za przynależność do Rodziny Bożej.
8.	Chcemy kochać Pana Boga	Postawa miłości wobec Boga.	Ukazanie prawdy, że Pan Bóg kocha każdego człowieka i oczekuje na jego miłość. Przedstawienie przykładów okazywania miłości Panu Bogu. Kształtowanie postawy miłości wobec Boga.
9.	Pan Bóg daje nam Anioła Stróża	Anioł Stróż posłańcem Boga i opiekunem człowieka.	Ukazanie prawdy, że Pan Bóg troszczy się o każdego człowieka. Ukazanie roli Anioła Stróża w życiu każdego człowieka. Wzbudzenie wdzięczności Bogu za dar Anioła Stróża.
II. RODZINA DZIECI BOŻYCH SPOTYKA SIĘ Z BOGIEM I SZANUJE ZNAKI RELIGIJNE			
10.	Pan Bóg pragnie, byśmy się z Nim spotykali	Postawa odpowiedzialności za spotkanie się z Panem Bogiem.	Ukazanie prawdy, że Bóg pragnie, byśmy się z Nim spotykali. Zachęcanie do spotkania z Panem Bogiem.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew, gra dydaktyczna – puzzle, zabawa „Zgadnij”, pantomima, ekspozycja, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, techniki multimedialne.	– podaje przykłady okazywania miłości najbliższemu, – wyjaśnia, co to znaczy obdarzać się miłością, – wskazuje na potrzebę miłości w rodzinie.	Zaangażowanie podczas omawiania prezentowanych ilustracji. Udział w rozmowie kierowanej.
Śpiew (z gestami), zabawa „Zgadnij”, pantomima, ekspozycja, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, memoryzacja tekstu biblijnego, inscenizacja, techniki multimedialne.	– przytacza polecenie, jakie Pan Jezus dał swoim uczniom, – objaśnia, od kiedy należymy do Rodziny Bożej, – opowiada o chrzcie dziecka w kościele.	Aktywność podczas zajęć. Zaangażowanie podczas inscenizacji.
Śpiew, techniki multimedialne, pogadanka, rozmowa kierowana, zabawa „Rzeźba”, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki plastyczne, recytacja.	– podaje przykłady okazywania miłości Panu Bogu, – wyjaśnia, dlaczego powinniśmy kochać Boga, – wskazuje, że Pan Bóg jest miłością.	Aktywność podczas zajęć. Recytacja i zrozumienie treści wiersza.
Recytacja, rozmowa kierowana, techniki multimedialne, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki plastyczne.	– podaje, że Pan Bóg daje człowiekowi Anioła Stróża jako opiekuna, – wyjaśnia, w jaki sposób Pan Bóg troszczy się o człowieka, – określa rolę Anioła Stróża w życiu każdego człowieka, – wskazuje, w jaki sposób może podziękować Panu Bogu za Jego opiekę.	Udział w rozmowie kierowanej. Poprawność wykonania pracy plastycznej. Opanowanie i zrozumienie treści modlitwy do Anioła Stróża.
Rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, celebrowanie, medytacja, gra dydaktyczna – puzzle, śpiew (z gestami).	– podaje, że Pan Bóg jest obecny wśród nas, – wyjaśnia, gdzie można spotkać Pana Boga, – planuje swoje spotkanie z Bogiem w kościele.	Ocena odpowiedzi uczniów podczas analizy tekstu Mt 28,20b i omawiania ilustracji. Postawa podczas modlitwy i śpiewu.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
11.	Znakiem krzyża pozdrawiamy Pana Boga	Znak krzyża uwielbieniem Boga. Szacunek wobec krzyża.	Ukazanie prawdy, że znakiem krzyża pozdrawiamy Pana Boga. Kształtowanie postawy szacunku wobec krzyża.
12.	W modlitwie rozmawiamy z Panem Bogiem	Modlitwa – rozmowa z Bogiem Ojcem.	Ukazanie modlitwy jako rozmowy z Bogiem. Zachęcenie do codziennej modlitwy.
13.	Kościół domem Pana Boga	Kościół – dom Pana Boga.	Ukazanie prawdy, że kościół jest domem Pana Boga. Zachęcenie do częstego spotkania się z Panem Bogiem w kościele.
14.	Różne znaki obecności Pana Boga	Znaki obecności Pana Boga w otaczającym nas świecie.	Zapoznanie z prawdą, że w świecie jest wiele znaków obecności Pana Boga. Kształtowanie postawy miłości i wdzięczności Panu Bogu za Jego obecność w naszym życiu. Zachęcenie do dostrzegania znaków obecności Boga w świecie i dziękowania Bogu za nie.
15.	Dobre zachowanie w kościele cieszy Pana Boga	Właściwa postawa w kościele wyrazem szacunku i miłości Boga.	Ukazanie prawdy, że kościół jest domem Bożym. Kształtowanie postawy właściwego zachowania w kościele.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew (z gestami), rozmowa kierowana, gra dydaktyczna – układanie klocków, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki multimedialne.	– wymienia słowa, jakie mówimy, czyniąc znak krzyża, – objaśnia, jak powinniśmy wykonywać znak krzyża, – wskazuje, że znakiem krzyża pozdrawiamy Pana Boga, – planuje staranne wykonywanie znaku krzyża.	Sposób czynienia znaku krzyża świętego. Aktywność podczas układania klocków. Postawa podczas śpiewu i modlitwy.
Śpiew (z gestami), niedokończone zdanie, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, memoryzacja tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, recytacja (z gestami).	– podaje, kiedy może rozmawiać z Panem Bogiem, – wyjaśnia, czym jest modlitwa, – wskazuje, w jaki sposób mamy się zwracać do Pana Boga na modlitwie.	Postawa podczas modlitwy. Ocena aktywności podczas omawiania ilustracji. Opanowanie treści wiersza.
Gra dydaktyczna – układanie klocków, pogadanka, ekspozycja, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, techniki plastyczne, niedokończony rysunek, śpiew, zabawa „Idę ja” (z gestami).	– nazywa kościół domem Pana Boga, – wyjaśnia, co to znaczy, że kościół jest domem Pana Boga, – wskazuje, jak należy zachowywać się w kościele.	Obserwacja podczas pracy. Ocena wypowiedzi dzieci i ich zaangażowania w czasie zabawy.
Śpiew, recytacja (z gestami), analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, opowiadanie, pokaz, ekspozycja, rozmowa kierowana, ekspozycja, praca w grupach, gra dydaktyczna – puzzle.	– podaje znaki obecności Pana Boga w świecie, – rozróżnia znaki obecności Pana Boga w świecie, – wskazuje, jak możemy okazać wdzięczność Panu Bogu za Jego obecność wśród nas, – wybiera sposób dziękowania Bogu za znaki Jego obecności w świecie.	Ocena analizy wiersza i rozumienia tekstu biblijnego. Postawa podczas modlitwy.
Śpiew (z gestami), ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Rzeźba”, rozmowa kierowana.	– podaje, że dobre zachowanie w kościele raduje Pana Boga, – wyjaśnia, jakie zachowanie w kościele cieszy Pana Boga, – wskazuje, w jaki sposób należy zachowywać się w kościele.	Obserwacja zaangażowania w rozmowę kierowaną i śpiew.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
16.	Dobrocią raduję Pana Boga	Dobre postępowanie wyrazem realizacji przykazania miłości Boga i człowieka.	Ukazanie prawdy, że wolą Pana Boga jest nasza miłość do drugiego człowieka. Zachęcenie do dobrego postępowania, które cieszy Pana Boga.
17.	Pan Bóg mówi do nas w Piśmie Świętym	Pismo Święte – księga, w której są zapisane słowa Pana Boga. Postawa pilnego słuchania słowa Bożego i szacunku dla księgi Pisma Świętego.	Ukazanie prawdy, że Pismo Święte jest Księgą, w której Pan Bóg mówi do człowieka. Kształtowanie postawy szacunku dla księgi Pisma Świętego.
18.	Aniołowie i święci chwalą Boga	Powołanie do świętości. Jedność ze świętymi w niebie.	Przedstawienie prawdy, że aniołowie i święci chwalą Boga. Ukazanie prawdy, że Bóg każdego człowieka powołuje do świętości.
19.	Pamiętamy o swoich bliskich zmarłych	Modlitwa za zmarłych.	Kształtowanie postawy szacunku wobec zmarłych i pamięci o nich. Ukazanie potrzeby modlitwy za zmarłych.
III. BÓG DAŁ NAM JEZUSA			
20.	W Adwencie oczekujemy na Pana Jezusa	Adwent czasem oczekiwania na narodzenie Pana Jezusa.	Ukazanie Adwentu jako czasu przygotowania się na narodzenie Pana Jezusa. Wzbudzenie pragnienia dobrego przeżycia Adwentu. Kształtowanie postawy oczekiwania na narodzenie Pana Jezusa.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew (z gestami), opowiadanie, analiza tekstu, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, rozmowa kierowana, ekspozycja, techniki plastyczne, zabawa „Iskierka dobra”.	– podaje, że dobre postępowanie raduje Pana Boga, – objaśnia, w jaki sposób możemy radować Pana Boga, – planuje dobrocią radować Pana Boga, – proponuje sposoby realizacji przykazania miłości Boga i człowieka.	Ocena wypowiedzi, zaangażowania w śpiew i pracę plastyczną.
Pokaz, pogadanka, opowiadanie, analiza tekstu, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, recytacja.	– podaje, że Pismo Święte jest Księgą, w której Pan Bóg mówi do człowieka, – objaśnia, co to jest Pismo Święte, – wskazuje, że należy okazywać szacunek dla Pisma Świętego.	Ocena postawy podczas czytania tekstu biblijnego, omawiania go i zrozumienia, czym jest Pismo Święte. Opanowanie wiersza.
Śpiew (z gestami), zabawa „Podróż”, ekspozycja, rozmowa kierowana, techniki multimedialne, analiza tekstu biblijnego, celebrowanie, medytacja.	– podaje, kogo nazywamy świętym, – wyjaśnia, kim jest anioł, – wskazuje, że aniołowie i święci wychwalają Boga, – uzasadnia, dlaczego należy naśladować świętych.	Obserwacja podczas zabawy. Zakres poznanych gestów i słów piosenki. Ocena wypowiedzi na temat nieba i świętych.
Śpiew (z gestami), pogadanka, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, memoryzacja tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, pokaz, celebrowanie, medytacja.	– przytacza treść modlitwy za zmarłych: „Wieczny odpoczynek”, – wyjaśnia, jak należy zachować się na cmentarzu, – wskazuje na potrzebę modlitwy za zmarłych, – stwierdza, że należy pamiętać o bliskich zmarłych.	Opanowanie tekstu modlitwy za zmarłych. Obserwacja zachowań podczas opowiadania i analizy tekstu.
Opowiadanie, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, memoryzacja tekstu biblijnego, pokaz, rozmowa kierowana, recytacja.	– podaje, że w Adwencie oczekujemy na narodzenie Pana Jezusa, – wyjaśnia, czym jest Adwent, – wskazuje symbole adwentowe, – opowiada, jak powinniśmy przygotować się na spotkanie z Panem Jezusem.	Ocena wypowiedzi uczniów. Narracja wiersza „Przyjdź Dzieciątko”. Postawa podczas modlitwy.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
21.	Maryja wybrana na Matkę Pana Jezusa	Maryja Matką Pana Jezusa – Zbawiciela. Maryja wzorem miłości i posłuszeństwa Bogu.	Ukazanie prawdy, że Maryja została wybrana na Matkę Jezusa. Kształtowanie postawy posłuszeństwa wobec Boga na wzór Maryi.
22.	Poznajemy postać świętego Mikołaja	Święty Mikołaj wzorem czynienia dobra.	Zapoznanie z postacią świętego Mikołaja. Kształtowanie postawy wdzięczności względem ludzi za otrzymane dary.
23.	Przygotowujemy swoje serca dla Pana Jezusa	Czyste i dobre serce największym darem dla Jezusa.	Ukazanie prawdy, że czyste i dobre serce jest największym darem dla Jezusa. Kształtowanie gotowości niesienia pomocy innym.
24.	Pan Jezus urodził się w Betlejem	Biblijny opis narodzenia Pana Jezusa w Betlejem. Radość z narodzenia Pana Jezusa.	Zapoznanie z opisem narodzenia Pana Jezusa w Betlejem. Wzbudzenie radości z narodzenia Pana Jezusa. Kształtowanie postawy właściwego przygotowania się do narodzenia Pana Jezusa.
25.	Witamy Pana Jezusa razem z pasterzami	Radość z narodzin Pana Jezusa.	Ukazanie, w jaki sposób możemy przywitać Jezusa. Zachęcenie do radosnego powitania Pana Jezusa. Kształtowanie postawy miłości wobec Jezusa.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, śpiew (z gestami), zabawa „Kolory”, rozmowa kierowana.	– nazywa Maryję Matką Jezusa, – podaje, kogo Pan Bóg wybrał na Matkę Jezusa, – wyjaśnia, w jaki sposób Maryja dowiedziała się, że zostanie Matką Jezusa, – planuje modlitwę do Maryi – Matki Jezusa.	Zaangażowanie podczas omawiania fragmentu Pisma Świętego i obrazu. Udział w grze dydaktycznej. Postawa podczas śpiewu.
Śpiew (z gestami), rozmowa kierowana, modlitwa spontaniczna, zagadka, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Niespodzianka”, techniki plastyczne, recytacja.	– podaje przykłady dobrych uczynków sprawiających innym radość, – wyjaśnia, kim był święty Mikołaj, – opowiada, czym zasłynął święty Mikołaj, – stwierdza, że czynienie dobra sprawia wiele radości.	Postawa na katechezie. Znajomość historii św. Mikołaja. Postawa podczas śpiewu.
Opowiadanie, analiza tekstu, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Zgadnij”, pantomima, rozmowa kierowana, techniki plastyczne, śpiew.	– podaje, że czyste i dobre serce jest największym darem dla Jezusa, – wyjaśnia, że przez dobre uczynki przygotowujemy serce dla Jezusa, – wybiera sposoby okazywania innym pomocy, – uzasadnia potrzebę pokonywania lenistwa.	Ocena aktywności. Postawa podczas śpiewu.
Rozmowa kierowana, opowiadanie, analiza tekstu, inscenizacja, śpiew, techniki multimedialne, recytacja.	– podaje, że Jezus urodził się w Betlejem, – wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus urodził się w Betlejem, – opowiada o narodzinach Jezusa.	Zachowanie podczas inscenizacji. Postawa podczas modlitwy i śpiewu.
Śpiew, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, gra dydaktyczna – historyjka obrazkowa, ekspozycja, recytacja, techniki multimedialne.	– podaje, że pasterze byli pierwszymi ludźmi, którzy witali Jezusa, – wyjaśnia, w jakim celu pasterze przybyli do Betlejem, – proponuje, w jaki sposób możemy przywitać Jezusa.	Zaangażowanie podczas układania historyjki obrazkowej, śpiewu i recytacji wiersza.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
26.	Kolędy wyrazem radości z narodzenia Pana Jezusa	Kolędy – radosne pieśni o Bożym Narodzeniu, śpiewane z miłości do Pana Jezusa.	Ukazanie kolęd jako pieśni wyrażających radość z narodzenia Pana Jezusa. Zachęcenie do wspólnego śpiewania kolęd.
27.	Choinka znakiem darów Pana Boga	Choinka – symbol darów, jakie otrzymujemy od Pana Boga. Postawa wdzięczności za dary Pana Boga.	Ukazanie choinki jako symbolu darów, jakie otrzymujemy od Pana Boga. Kształtowanie postawy wdzięczności za dary Pana Boga.
28.	Przy wigilijnym stole łamiemy się opłatkiem	Zwyczaje związane z wigilią Bożego Narodzenia.	Wskazanie na zwyczaj łamania się opłatkiem i składania życzeń w Wigilię Bożego Narodzenia. Wychowanie do poszanowania i zachowywania tradycji wieczerzy wigilijnej.
29.	Składamy dary Panu Jezusowi wraz z Trzema Królami	Biblijny opis pokłonu Trzech Mędrców. Postawa oddawania czci Bogu.	Zapoznanie z biblijnym opisem pokłonu Trzech Króli. Wzbudzenie pragnienia ofiarowania dobrych uczynków Panu Jezusowi.
30.	Pan Jezus przyszedł do wszystkich ludzi	Postawa wdzięczności Panu Jezusowi za to, że przyszedł do wszystkich ludzi.	Ukazanie prawdy, że Jezus przychodzi do każdego człowieka. Kształtowanie postawy wdzięczności Panu Jezusowi za to, że przyszedł do wszystkich ludzi.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew, rozmowa kierowana, techniki multimedialne, analiza tekstu biblijnego, konkurs kolęd.	– podaje, kiedy śpiewamy kolędy, – rozróżnia kolędy spośród innych pieśni i piosenek religijnych, – wyjaśnia, czym są kolędy, – opowiada, o czym mówią kolędy.	Ocena wypowiedzi dzieci. Opanowanie i zrozumienie treści kolęd śpiewanych na zajęciach. Postawa podczas śpiewu kolęd.
Śpiew (z gestami), recytacja, uroczyste odczytanie tekstu, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Poszukiwanie”, techniki plastyczne, rozmowa kierowana.	– podaje, że choinka jest symbolem darów Boga, – wyjaśnia, dlaczego mamy chwalić Boga, – wybiera sposób uwielbienia Boga.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Postawa podczas śpiewu kolęd. Obserwacja pracy plastycznej.
Śpiew, rozmowa kierowana, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, pokaz, przygotowanie stołu wigilijnego, łamanie się opłatkiem, techniki multimedialne.	– podaje, kiedy jest Wigilia, – objaśnia, czym jest opłatek, – wskazuje, że w Wigilię Bożego Narodzenia łamiemy się opłatkiem i składamy życzenia, – opowiada, jak przygotowujemy stół wigilijny.	Ocena wypowiedzi uczniów. Postawa podczas łamania się opłatkiem.
Śpiew, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, techniki plastyczne, inscenizacja, techniki multimedialne, recytacja.	– wymienia imiona Trzech Króli, – podaje, jakie dary złożyli Trzej Królowie, – wyjaśnia, co może ofiarować Panu Jezusowi, – opowiada o pokłonie Trzech Mędrców.	Ocena indywidualnych wypowiedzi, umiejętności zapamiętywania treści poznanego wiersza.
Śpiew, rozmowa kierowana, ekspozycja, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, recytacja.	– podaje, gdzie narodził się Jezus, – objaśnia, jak można dziękować Panu Jezusowi za to, że przyszedł do wszystkich ludzi, – wskazuje, dla kogo narodził się Pan Jezus.	Ocena wypowiedzi i aktywności w toku zajęć.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
31.	Rodzice odnajdują Pana Jezusa w świątyni	Biblijny opis wydarzenia odnalezienia dwunastoletniego Pana Jezusa w świątyni. Postawa miłości wobec Pana Boga.	Zapoznanie z biblijnym wydarzeniem odnalezienia dwunastoletniego Pana Jezusa w świątyni. Kształtowanie postawy miłości wobec Pana Boga.
32.	Pan Jezus żył w Nazarecie	Święta Rodzina – przykład życia w rodzinie i wzór postępowania.	Ukazanie prawdy, że Jezus przez przykład życia w rodzinie jest dla nas wzorem postępowania. Zachęcenie do naśladowania postępowania Pana Jezusa.
33.	Pan Jezus kochał swoją Mamę	Jezus wzorem okazywania miłości swojej mamie.	Ukazanie miłości Jezusa do swojej Matki. Wychowanie do naśladowania Jezusa w okazywaniu miłości swojej mamie.
34.	Pan Jezus pomagał świętemu Józefowi	Jezus wzorem okazywania miłości swojemu tacie.	Ukazanie miłości Jezusa do swojego opiekuna świętego Józefa. Wychowanie do naśladowania Jezusa w okazywaniu miłości swojemu tacie.
IV. JESTEŚMY UCZNIAMI JEZUSA I CHCEMY GO NAŚLADOWAĆ			
35.	Pan Jezus okazuje moc Bożą	Biblijny opis rozmnożenia chleba i uciszenia burzy. Postawa wiary w moc Jezusa w każdej chwili naszego życia.	Zapoznanie z biblijnym opisem rozmnożenia chleba i uciszenia burzy. Kształtowanie postawy wiary w obecność Jezusa w każdej chwili naszego życia.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, inscenizacja, drama, rozmowa kierowana, śpiew (z gestami).	– podaje miejsce, gdzie nauczał Pan Jezus, – nazywa świątynię domem Bożym, – objaśnia, jak możemy okazywać miłość Panu Bogu, – opowiada o zakłopotaniu rodziców, którzy szukali Pana Jezusa.	Ocena wypowiedzi i aktywności w toku zajęć.
Śpiew (z gestami), ekspozycja, rozmowa kierowana, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, techniki multimedialne, zabawa „Zgadnij”, pantomima.	– podaje, z kim Pan Jezus mieszkał w Nazarecie, – wyjaśnia, jak można okazać posłuszeństwo względem rodziców, – opowiada, jak wyglądało życie Świętej Rodziny.	Ocena wypowiedzi indywidualnych.
Śpiew (z gestami), niedokończone zdanie, recytacja, analiza tekstu, rozmowa kierowana, ekspozycja, opowiadanie, techniki multimedialne.	– podaje, czym zajmowała się Maryja w Nazarecie, – objaśnia, w jaki sposób Pan Jezus okazywał miłość swojej Matce, – wskazuje, jak można okazać miłość i wdzięczność mamie.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów.
Rozmowa kierowana, ekspozycja, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, śpiew (z gestami), techniki multimedialne.	– podaje, czym zajmował się św. Józef, – objaśnia rolę św. Józefa w życiu Pana Jezusa, – wskazuje, jak można okazać miłość i szacunek swojemu tacie.	Obserwacja uczniów w toku pracy oraz podczas śpiewu.
Rozmowa kierowana, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, inscenizacja, śpiew (z gestami).	– podaje, że Pan Jezus rozmnożył chleb i ryby, – przytacza fakt uciszenia burzy przez Pana Jezusa, – objaśnia, czym jest cud, – wnioskuję, że Pan Jezus może uczynić wszystko, – stwierdza, że należy okazać wdzięczność Bogu za Jego troskę.	Ocena wypowiedzi i aktywności w toku zajęć.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
36.	Pan Jezus uzdrawia	Biblijny opis uzdrowienia człowieka niewidomego od urodzenia – Bartymeusza i córki Jaira. Postawa współczucia i otwarcia na potrzeby ludzi chorych i smutnych.	Zapoznanie z biblijnym opisem uzdrowienia człowieka niewidomego od urodzenia – Bartymeusza i córki Jaira. Kształtowanie postawy współczucia i otwarcia na potrzeby ludzi chorych i smutnych.
37.	Uczniowie byli przyjaciółmi Pana Jezusa	Uczniowie Pana Jezusa Jego przyjaciółmi. Postawa słuchania i wypełniania nauki Pana Jezusa.	Ukazanie, w jakim celu Pan Jezus powołał uczniów. Kształtowanie postawy słuchania i wypełniania nauki Pana Jezusa.
38.	Chcę być uczniem i przyjacielem Pana Jezusa	Postawa bycia uczniem i przyjacielem Jezusa.	Zapoznanie z prawdą, że przyjaciel Pana Jezusa wypełnia Jego naukę. Kształtowanie postawy wdzięczności Panu Jezusowi za możliwość bycia Jego uczniem i przyjacielem.
39.	Pan Jezus uczy kochać cierpiących	Jezus wzorem miłości ludzi chorych i cierpiących.	Kształtowanie postawy otwartości na potrzeby ludzi chorych i smutnych. Wychowanie do modlitwy w intencji chorych i cierpiących.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew (z gestami), techniki multimedialne, rozmowa kierowana, ekspozycja, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Rzeźba”, modlitwa spontaniczna.	– podaje, że Pan Jezus uzdrowił niewidomego człowieka – Bartymeusza, – objaśnia, dlaczego Pan Jezus uzdrawia chorych, – opisuje spotkanie Pana Jezusa z Bartymeuszem, – wskazuje, że Pan Jezus uzdrowił córkę Jaira, – opowiada o uzdrowieniu córki Jaira, – wnioskuje o wielkiej dobroci Boga.	Ocena wypowiedzi indywidualnych.
Śpiew, ekspozycja, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana.	– podaje, jak nazywamy uczniów wybranych przez Jezusa, – nazywa uczniów Jezusa Jego przyjaciółmi, – wymienia imię obecnego papieża, – wyjaśnia, co należy czynić, aby być uczniem Jezusa, – określa, kto stoi na czele wszystkich głoszących naukę Pana Jezusa.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów.
Śpiew (z gestami), opowiadanie, analiza tekstu, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, rozmowa kierowana.	– podaje, jak Pan Jezus nazywa swoich uczniów, – wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus nazywa uczniów przyjaciółmi, – wskazuje, co może uczynić, aby być przyjacielem Pana Jezusa.	Wartościowanie wypowiedzi uczniów.
Zabawa „Zgadywanka”, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki plastyczne.	– podaje, że Jezus pomagał ludziom chorym i cierpiącym, – wyjaśnia, w jaki sposób Pan Jezus pomagał ludziom potrzebującym, – wskazuje, jak można pomagać ludziom chorym, smutnym.	Ocena wykonanych prac plastycznych. Wartościowanie wypowiedzi.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
40.	Chcę być dobrym jak Pan Jezus	Pan Jezus wzorem dobroti wobec innych.	Ukazanie Pana Jezusa czyniącego dobro. Wychowanie do naśladowania Pana Jezusa.
V. RAZEM Z PANEM JEZUSEM SŁUCHAMY BOGA OJCA I UWIELBIAMY GO			
41.	Pan Jezus uczy nas przepraszać innych	Postawa przepraszania Pana Boga i ludzi za popełnione zło.	Ukazanie konieczności przepraszania Pana Boga i ludzi za popełnione zło. Uwrażliwienie na czynienie dobra i wartość słowa „przepraszam”.
42.	Pan Jezus nam przebacz	Pan Jezus wzorem przebaczenia ludziom.	Ukazanie prawdy, że Pan Jezus z miłości przebacz człowiekowi. Kształtowanie postawy wdzięczności za miłość Pana Jezusa do ludzi.
43.	W Wielkim Poście uczestniczymy w nabożeństwie Drogi Krzyżowej	Postawa wdzięczności Panu Jezusowi za Jego miłość poprzez uczestnictwo w nabożeństwie Drogi Krzyżowej.	Ukazanie Wielkiego Postu jako czasu, w którym powinniśmy bardziej zbliżyć się do Pana Jezusa. Kształtowanie postawy wdzięczności Panu Jezusowi poprzez uczestnictwo w nabożeństwie Drogi Krzyżowej.
44.	Krzyż znakiem miłości Pana Jezusa do ludzi	Krzyż – znak naszej wiary i miłości Pana Jezusa do wszystkich ludzi.	Ukazanie krzyża jako znaku naszej wiary i miłości Pana Jezusa do wszystkich ludzi. Kształtowanie postawy szacunku wobec krzyża.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, śpiew, gra dydaktyczna – puzzle, techniki multimedialne.	– podaje, jakie przykazanie Pan Jezus dał ludziom, – wyjaśnia, dlaczego mamy czynić dobro, – opowiada, w jaki sposób może być dobrym dla innych.	Rozmowa z uczniami, wyjaśnienie treści przykazania.
Śpiew, rozmowa kierowana, opowiadanie, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, gra dydaktyczna – historyjka obrazkowa, techniki plastyczne, techniki multimedialne.	– podaje, że za złe postępowanie należy przeprosić, – wyjaśnia, kiedy powinniśmy przepraszać, – wnioskuje o potrzebie przepraszania Boga i ludzi za popełnione zło.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów.
Śpiew, ekspozycja, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, autorefleksja.	– podaje, jakie słowa Pan Jezus wypowiedział na krzyżu, – objaśnia, czego uczy nas Pan Jezus, kiedy umiera na krzyżu, – opowiada o śmierci Pana Jezusa.	Rozmowa z uczniami. Postawa podczas modlitwy.
Rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, śpiew, autorefleksja, celebrowanie.	– podaje, że Jezus umarł na krzyżu, – wyjaśnia, czym jest Wielki Post, – wskazuje, że w czasie Wielkiego Postu uczestniczymy w nabożeństwie Drogi krzyżowej, – wybiera sposób dziękowania Panu Jezusowi za Jego cierpienie.	Wartościowanie wypowiedzi indywidualnych, obserwacja uczniów, ich zaangażowanie.
Śpiew (z gestami), analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, rozmowa kierowana, techniki multimedialne, celebrowanie.	– podaje, kiedy i gdzie Pan Jezus umarł na krzyżu, – wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus umarł na krzyżu, – wskazuje, w jaki sposób może okazać szacunek wobec krzyża, – wnioskuje, że krzyż jest znakiem miłości Pana Jezusa do człowieka.	Wartościowanie wypowiedzi indywidualnych. Obserwacja zaangażowania uczniów.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
45.	W Wielkim Poście przepraszamy Pana Jezusa	Wielki Post – czas postawy żalu i przeproszenia za złe zachowanie.	Ukazanie Wielkiego Postu jako czasu przepraszania Pana Jezusa za złe zachowanie. Kształtowanie postawy żalu i przeproszenia za złe zachowanie.
46.	Niedziela Palmowa – wielbimy Pana Jezusa	Biblijny opis wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy. Sposoby oddawania czci Panu Jezusowi.	Zapoznanie z biblijnym opisem wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy. Kształtowanie postawy uwielbienia Pana Jezusa przez udział w procesji Niedzieli Palmowej.
47.	Modlimy się przy Bożym grobie	Modlitwa przy Bożym grobie w kościele.	Zapoznanie z symbolem grobu Pana Jezusa, przygotowanego w kościele. Wychowanie do modlitwy przy grobie Pana Jezusa.
48.	Święcimy pokarmy w koszyczku wielkanocnym	Znaczenie tradycji święcenia pokarmów w Wielką Sobotę.	Ukazanie symboliki święcenia pokarmów w Wielką Sobotę. Wychowanie do pielęgnowania tradycji związanej z Wielką Sobotą.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew, techniki multimedialne, gra dydaktyczna – puzzle, techniki plastyczne, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, autorefleksja.	– podaje, co powinien uczynić, jeśli zrobi coś złego, – wyjaśnia, komu sprawia przykrość, popełniając złe uczynki, – wskazuje, co może uczynić, aby przeprosić Pana Jezusa za swoje złe uczynki.	Ocena wypowiedzi uczniów.
Śpiew, pogadanka, opowiadanie, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, memoryzacja tekstu biblijnego, pokaz, inscenizacja.	– podaje, kto witał Pana Jezusa, kiedy wjeżdżał do Jerozolimy, – wyjaśnia, dlaczego ludzie oddawali cześć Panu Jezusowi wjeżdżającemu do Jerozolimy, – opowiada, co oznaczają palmy, które kapłan poświęca w Niedzielę Palmową oraz słowo „Hosanna”.	Rozmowa z uczniami. Ocena pracy plastycznej.
Śpiew, rozmowa kierowana, opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki multimedialne.	– podaje, gdzie znajduje się prawdziwy grób Jezusa, – objaśnia, co znaczy słowo „adoracja”, – wskazuje, że modlimy się przy Bożym grobie.	Ocena wypowiedzi uczniów.
Pogadanka, ekspozycja, pokaz, analiza tekstu biblijnego, recytacja, opowiadanie, techniki plastyczne, śpiew.	– wymienia pokarmy, które przynosimy do święcenia, – podaje, kiedy święcimy pokarmy, – wyjaśnia symbolikę święcenia pokarmów, – wskazuje, co może zrobić, żeby dobrze przygotować się do Świąt Wielkanocnych.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Ocena prac plastycznych.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
49.	Cieszymy się ze zmartwychwstania Pana Jezusa	Wielkanoc najważniejszym świętem w roku. Postawa radości ze zmartwychwstania Pana Jezusa.	Zapoznanie z ewangelicznym opisem zmartwychwstania Pana Jezusa. Wzbudzenie radości ze zmartwychwstania Pana Jezusa.
50.	W czasie Mszy Świętej spotykamy się z Panem Jezusem	Msza Święta spotkaniem z Panem Jezusem.	Przedstawienie prawdy, że w czasie Mszy Świętej spotykamy się z Panem Jezusem. Wzbudzenie postawy radości ze spotkań z Panem Jezusem podczas Mszy Świętej.
51.	Pan Jezus ukryty pod postacią chleba	Postawa wielbienia Pana Jezusa, ukrytego pod postacią chleba, w Najświętszym Sakramencie.	Ukazanie prawdy, że Pan Jezus jest obecny w kościele pod postacią chleba. Kształtowanie postawy wielbienia Pana Jezusa, ukrytego pod postacią chleba, w Najświętszym Sakramencie.
52.	Podczas Mszy Świętej uważnie słuchamy słowa Bożego	Postawa właściwego słuchania słowa Bożego podczas Mszy Świętej.	Ukazanie prawdy, że podczas Mszy Świętej Pan Jezus mówi do nas. Kształtowanie postawy właściwego słuchania słowa Bożego podczas Mszy Świętej.
53.	Pan Jezus posyła misjonarzy	Misyjna postawa w codziennym życiu.	Zapoznanie z pracą misjonarzy. Zachęcenie do pomocy misjonarzom poprzez modlitwę i ofiarę.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew (z gestami), rozmowa kierowana, opowiadanie, techniki plastyczne, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, techniki multimedialne.	– podaje, że Pan Jezus zmartwychwstał w niedzielę, – objaśnia, co to znaczy, że Pan Jezus zmartwychwstał, – określa, dlaczego Wielkanoc jest najważniejszym świętem w roku, – opowiada o zmartwychwstaniu Pana Jezusa, – wskazuje, jak można wyrazić radość ze zmartwychwstania Pana Jezusa.	Ocena wypowiedzi uczniów. Postawa podczas śpiewu i modlitwy.
Śpiew (z gestami), techniki multimedialne, ekspozycja, pogadanka, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana.	– podaje, z kim spotyka się w czasie Mszy Świętej, – objaśnia, jak należy zachować się w kościele podczas Mszy świętej, – wskazuje, co może ofiarować Panu Jezusowi w czasie Mszy Świętej.	Ocena wypowiedzi uczniów. Postawa podczas śpiewu i modlitwy.
Śpiew (z gestami), rozmowa kierowana, opowiadanie, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja.	– podaje, że Pan Jezus jest obecny w kościele pod postacią chleba, – wyjaśnia, co to jest tabernakulum, – określa, po czym poznajemy, że w tabernakulum jest obecny Pan Jezus, – wskazuje, w jaki sposób wielbimy Pana Jezusa obecnego pod postacią chleba.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Postawa podczas modlitwy.
Śpiew (z gestami), zabawa „Co słyszysz?”, techniki multimedialne, ekspozycja, pokaz, rozmowa kierowana, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, pogadanka, analiza tekstu, recytacja.	– wymienia, gdzie możemy usłyszeć słowo Boże, – objaśnia znaczenie słów: „Ewangelia” i „Ewangelista”, – opowiada, kogo nazywamy „błogosławionymi”, – uzasadnia, dlaczego należy uważnie słuchać słów Boga.	Obserwacja uczniów w czasie pracy. Opiniowanie wypowiedzi.
Zabawa „Podróż”, ekspozycja, pogadanka, memoryzacja tekstu biblijnego, analiza tekstu biblijnego, modlitwa spontaniczna, śpiew.	– podaje, kim jest misjonarz, – objaśnia, co to są misje, – opisuje, jak można pomóc misjonarzom, – wskazuje, co należy zrobić, by w codziennym życiu być misjonarzem.	Ocena wypowiedzi i aktywności w toku zajęć.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
54.	Pan Jezus wstępuje do nieba	Biblijny opis wydarzenia Wniebowstąpienia Pana Jezusa. Postawa odpowiedzialności za osiągnięcie nieba.	Zapoznanie z biblijnym opisem wniebowstąpienia Pana Jezusa. Ukazanie, co należy czynić, aby przebywać z Panem Jezusem w niebie.
55.	W maju czcimy Maryję, Matkę Jezusa	Maryja Matką Pana Jezusa i naszą Matką.	Ukazanie prawdy, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi. Kształtowanie postawy szacunku wobec Maryi – Matki Jezusa.
56.	Okazujemy miłość Maryi modlitwą	Modlitwa do Matki Bożej wyrazem naszej miłości.	Ukazanie prawdy, że Maryja jest naszą Matką. Kształtowanie postawy miłości wobec Maryi poprzez modlitwę.
57.	Pan Jezus uczy nas kochać nasze mamy	Postawa miłości wobec mamy na wzór Pana Jezusa.	Ukazanie prawdy, że Pan Jezus jest wzorem w okazywaniu miłości naszym mamom. Kształtowanie postawy wdzięczności wobec mam.
58.	Pan Jezus uczy, jak okazywać miłość tacie	Postawa miłości wobec taty na wzór Pana Jezusa.	Ukazanie roli ojca w życiu rodziny. Kształtowanie postawy szacunku i miłości wobec taty. Zachęcenie do modlitwy w intencji taty.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew (z gestami), techniki multimedialne, rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, pogadanka.	– podaje, że Pan Jezus wstąpił do nieba, – objaśnia, co należy czynić, aby przebywać z Panem Jezusem w niebie, – opowiada o wniebowstąpieniu Pana Jezusa.	Ocena wypowiedzi uczniów.
Pogadanka, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, śpiew, techniki multimedialne, pokaz, celebacja.	– podaje, że maj jest miesiącem w sposób szczególny poświęconym Maryi, – wyjaśnia, w jaki sposób może okazać miłość Maryi, – wskazuje, że Maryja jest Matką Jezusa i naszą Matką, – planuje swój udział w nabożeństwie majowym.	Opiniowanie wypowiedzi. Ocena prac plastycznych.
Zabawa „Majowy spacer”, techniki plastyczne, analiza tekstu biblijnego, ekspozycja, celebacja, rozmowa kierowana, śpiew, techniki multimedialne.	– przytacza słowa, którymi Jezus ustanowił Maryję naszą Matką, – podaje, który miesiąc jest poświęcony Matce Bożej, – objaśnia, jak możemy okazywać miłość Maryi, – planuje modlitwę do Matki Bożej.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Postawa podczas modlitwy.
Śpiew, ekspozycja, pogadanka, techniki multimedialne, techniki plastyczne, recytacja.	– podaje, że Pan Jezus uczy nas kochać nasze mamy, – wyjaśnia, jak można okazać wdzięczność swojej mamie, – wskazuje na konieczność modlitwy za swoją mamę.	Ocena wypowiedzi uczniów. Obserwacja uczniów w czasie pracy. Postawa podczas modlitwy.
Śpiew, opowiadanie, analiza tekstu, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, zabawa „Zgadnij”, pantomima, techniki plastyczne, techniki multimedialne.	– podaje, że Pan Jezus uczy, jak okazywać miłość tacie, – wyjaśnia, na czym polega okazywanie miłości tacie, – określa sposoby okazywania wdzięczności tacie.	Opiniowanie wypowiedzi. Ocena prac plastycznych.

Lp.	TEMAT	TREŚCI	CELE KATECHETYCZNE
59.	W Boże Ciało uczestniczymy w procesji	Procesja Bożego Ciała wyrazem oddania czci i wyrażenia miłości Panu Jezusowi.	Ukazanie prawdy, że Pan Jezus jest obecny wśród nas w Najświętszym Sakramencie. Kształtowanie postawy uwielbienia Pana Jezusa przez udział w procesji Bożego Ciała.
60.	Serce Jezusa znakiem miłości	Postawa wdzięczności Panu Jezusowi za Jego miłość.	Ukazanie Serca Pana Jezusa jako znaku pełnego miłości i dobroci. Wychowanie do okazywania miłości i czci Panu Jezusowi.
61.	W wakacje nie zapominamy o Panu Bogu	Wakacje czasem odpoczynku oraz spotkania z Bogiem i człowiekiem.	Ukazanie czasu odpoczynku jako daru Pana Boga. Wychowanie do przeżywania wakacji razem z Panem Bogiem.

PROCEDURA OSIĄGNIĘCIA CELÓW	EFEKTY	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Śpiew, rozmowa kierowana, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, opowiadanie.	– podaje, że Pan Jezus jest obecny wśród nas w Najświętszym Sakramencie, – wyjaśnia, dlaczego uczestniczymy w procesji Bożego Ciała, – opowiada o procesji Bożego Ciała.	Opiniowanie wypowiedzi, obserwacja uczniów w czasie pracy.
Gra dydaktyczna – puzzle, praca w grupach, techniki plastyczne, ekspozycja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, celebracja, śpiew.	– podaje, że w czerwcu w sposób szczególny czcimy Serce Pana Jezusa, – wyjaśnia, dlaczego Serce Pana Jezusa jest znakiem miłości, – wskazuje sposoby okazywania miłości i czci Panu Jezusowi, – planuje modlitwę do Najświętszego Serca Pana Jezusa.	Ocena identyfikacji symboli. Postawa podczas modlitwy.
Śpiew, techniki multimedialne, recytacja, analiza tekstu, ekspozycja, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, zabawa „Wakacyjny pociąg”, modlitwa spontaniczna.	– podaje przykłady spędzania wakacji z Panem Bogiem, – wyjaśnia, że czas odpoczynku jest darem Pana Boga, – wskazuje, że podczas wakacji należy pamiętać o niedzielnej Mszy Świętej i codziennej modlitwie.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Ocena prac plastycznych. Postawa podczas śpiewu.

